

REVISORSEXAMEN

Svarsmall

November 2003

1. KP Fastighetsbyrå AB (20 p)

Deluppgift 1.1

- *Den fasta inträdesavgiften om 50 tkr till en franchisegivare utgör en immateriell utgift som ska aktiveras och skrivas av enligt plan under högst fem år beroende på franchisekontraktets utformning och längd. En immateriell tillgång avseende franchising jämföras skattemässigt med inventarier innebärande att reglerna för räkningsenlig avskrivning eller restvärdeavskrivning ska tillämpas. Efter att ha förhört mig om kontraktets utformning och längd föreslår jag en ombokning om 50 tkr från reklamkostnad till immateriell anläggningstillgång.*
- *Avdragsrätten för sponsring är beroende av den avtalade motprestation som KP Fastighetsbyrå erhåller. Det innebär att man bör värdera reklamvärdet av de två reklamtavlor. Denna del blir en avdragsgill kostnad medan överskjutande del bör redovisas som en ej avdragsgill kostnad. Om bidraget kvarstår som reklamkostnad föreslår jag att man gör ett öppet yrkande i bolagets självdeklaration för att undvika risken för skattetillägg.*
- *KP Fastighetsbyrå AB kan få avdrag för hyran i det särskilt inrättade kontoret om bolaget har ett behov av lokalen. Vad gäller Karin och Rolf sker beskattning av hyresintäkterna i inkomstslaget kapital om det finns ett hyresavtal - som bör vara skriftligt - mellan KP Fastighetsbyrå AB och Karin/Rolf samtidigt som det krävs att hyran är marknadsmässig och att bolaget har behov av lokalen. I annat fall anses hyresersättningen utgöra lön till Karin som är anställd i KP Fastighetsbyrå. Detsamma gäller om hyran överstiger marknadsmässig hyra. Bolaget måste i båda fallen också betala sociala avgifter. Vidare har Karin och Rolf rätt till avdrag för faktiska merkostnader (ca 1 - 3 tkr/år) på grund av uthyrningen.*
- *Karin kan fortsätta att bokföra in- och utbetalningar via bankgiro som en affärshändelse, eftersom överföring alltid sker mellan bankgiro och bankkonto samma dag. Inbetalningar från kunder i form av t.ex. postväxlar och checkar bör dock inte bokföras som en enda affärshändelse även om medlen senast påföljande arbetsdag sätts in på bolagets checkkonto. De hårdare reglerna för inbetalningar i form av t.ex. postväxlar och checkar är främst föranledda av behovet av efterhandskontroll.*
- *Erhållna handpenningar från köpare av fastigheter är inte bolagets pengar utan klientmedel/redovisningsmedel. Dessa avräknas vid genomförd fastighetsförsäljning eller återbetalas till den potentielle köparen vid utebliven affär. Klientmedel utgör inget lån utan mottagaren anförtros medlen med redovisningsskyldighet (BFN U 90:5). Med hänsyn till borgenärer, inbetalare och huvudman poängterar jag att det är viktigt att klientmedlen särredovisas och att bolaget öppnar särskilda post- och bankgirokonton för inbetalningar av handpenningar.*

Deluppgift 1.2

Först och främst gör jag en granskning av att Karin gjort de föreslagna justeringarna.

Det finns inget som hindrar att jag faxar över en kopia av balans- och resultaträkningarna per 2003-10-31. När jag faxar meddelar jag bolagets bankkontakt att jag faxar på uppdrag av bolaget och samtidigt understryker jag att materialet inte är reviderat. Jag kan därmed inte intyga att bolagets redovisning är korrekt. Det är först i min revisionsberättelse som jag kommer att uttala mig om huruvida årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. På fråga kan jag berätta för bolagets bankkontakt att Karin gått igenom bokföringen och stämt av vissa redovisningsfrågor med mig.

Jag svarar Karin att jag kan faxes över resultat- och balansräkningarna per 2003-10-31, men att jag inte kan intyga att redovisningen är korrekt. Om Karin så önskar kan jag på bolagets uppdrag granska ett periodbokslut, t.ex. per 2003-10-31. Granskningen kan sammanfattas i en rapport till bolaget där jag också beskriver den omfattning och inriktning som granskningen har haft.

Jag gör noteringar från mitt samtal med Karin och arkiverar dem bland revisionsdokumentationen.

Deluppgift 1.3

I detta fall finns olika alternativ då överlåtelse kan ske i slutet av 2003 eller i början av 2004 och vid dessa tidpunkter till ett pris som understiger eller motsvarar marknadspriset för bilen. Överlåtelse kan också ske i form av ett aktieägartillskott.

Jag ser ingen fördel med att stötta dotterföretaget ekonomiskt med en felaktig prissättning av bilen. Jag rekommenderar därför Karin att genomföra affären till ett marknadsmässigt pris.

Om inte marknadsmässigt pris sätts vid överlåtelse under 2003 gör jag Karin uppmärksam på att det inte föreligger koncernbidragsrätt för innevarande räkenskapsår mellan moder- och dotterföretag.

Jag uppmärksammar vidare Karin på reglerna för uttagsbeskattning (IL 22 kap), vilket i detta fall kan innebära att KP Fastighetsbyrå AB i beskattningen ska påföras en intäkt motsvarande skillnaden mellan normalt marknadspris och faktiskt pris, t.ex. 99 tkr (100 – 1).

Om moderföretaget vill stötta dotterföretaget ekonomiskt rekommenderar jag att KP Fastighetsbyrå AB lämnar ett koncernlån till Anderssons Restaurang AB i storleksordningen 100 tkr. Moderföretagets fordran kan sedan regleras genom aktieägartillskott eller koncernbidrag i årsbokslutet 2004.

Reglerna i aktiebolagslagen om vinstutdelning är inte tillämpliga då det här är ett moderföretag som stöttar ett dotterföretag. Jag råder dock Karin att vara försiktig vid utlåningen från moderföretaget så att denna inte leder till t.ex. likviditetsproblem och ett försämrat borgenärsskydd.

2. NIU AB (30 p)

Deluppgift 2.1

Eftersom jag ansvarar för revisionen så avgör jag vilka granskningsåtgärder som behöver vidtas. Självfallet lyssnar jag på Rolfs synpunkter och försöker ta hänsyn till dessa när så är möjligt.

Närvaro vid fysisk inventering följer i det här fallet av god revisions sed (enligt både Revisionsprocessen och RS). Vår närvaro vid inventeringen för att granska existensen, efterlevnaden av instruktioner m.m. är en effektiv revisionsmetod.

Inventeringsinstruktioner, inventeringsdifferenser m.m. är viktigt analysmaterial och utgör viktiga revisionsbevis.

Vår närvaro vid inventeringen är nödvändig för att kunna erhålla erforderlig och självständigt inhämtad information för att bland annat kunna göra en bedömning av huruvida:

- inventeringen organiseras och genomförs på ett sådant sätt att ett tillförlitligt lagervärde erhålls*
- givna instruktioner följs och att inventeringen överhuvudtaget genomförs på ett från kontrollsynpunkt tillfredsställande sätt*
- in- och utleveranser har hanterats korrekt*
- hänsyn tagits till nedskrivningsbehov på grund av inkurans*

Närvaro vid fysisk inventering ger vidare ökad produktkännedom och möjligheter att lämna på synpunkter på inventeringsrutinerna.

Deluppgift 2.2

a)

Orsaken till att det uppstår en förlust i NIU-koncernen är att moderföretaget avstår från 28,6 % av koncernens andel av dotterföretagets nettotillgångar som de redovisas i koncernbalansräkningen inklusive goodwill hänförlig till dotterföretaget. I gengäld ökar dotterföretagets kapital med köpeskillingen för de nyemitterade aktierna om 3 mnkr men nettomässigt uppkommer ändå en förlust i koncernen. Detta kan åskådliggöras på följande sätt

Tillkommer (tkr):

*Andel av ökningen av dotterföretagets egna kapital
(köpeskillingen): 71,4 % av 3 000* 2 142

Avgår:

*Andel av dotterföretagets nettotillgångar respektive goodwill
som försvinner i koncernbalansräkningen efter nyemissionen:* - 3 289
- 286

Nettoförlust:

-1 433 tkr

b)

Då enbart 71,4 % av det framtida resultatet kommer koncernen tillgodo framöver bör kvarvarande goodwill justeras i motsvarande utsträckning. Rolfs beräkning är sålunda korrekt. Sedvanlig prövning av goodwillvärdet per 2003-12-31 bör givetvis ske.

Rolfs beräkning av minoritetsintresset är felaktig, eftersom 28,6 % av värdet på goodwill uppgående till 286 tkr har inkluderats i beräkningen. Minoritetsintresset per 2003-12-31 ska motsvara 28,6 % av dotterföretagets justerade egna kapital och uppgå till 4 147 tkr (5 000 + 5 500 + 1 000 + 3 000).

Deluppgift 2.3

a)

Resterande pensionsförpliktelser om 40 % som inte redovisas bland avsättningar för pensioner ska redovisas inom linjen bland ansvarsförbindelser med tillhörande särskild löneskatt.

Eftersom de anställdas pensionsrätt är antastbar (villkorad) omfattas pensionsförpliktelserna inte av tryggandelagen. Nämda pensionsförpliktelser bör därför särredovisas under annan rubrik eller delpost än de pensionsförpliktelser som omfattas av tryggandelagen

Det är korrekt att koncernföretagen gör en reservering för den framtida särskilda löneskatten. Årets ökning av avsättningar för antastbara pensionsförpliktelser utlöser emellertid ingen betalning 2004 av särskild löneskatt då denna ökning inte ingår i underlaget för beräkningen av 2003 års särskilda löneskatt.

b)

Med hänsyn till bytet av redovisningsprincip bör följande justeringar ske i moderföretagets årsredovisning inkluderande koncernredovisning och dotterföretagets årsredovisning för räkenskapsåret 2003:

- 1. Jämförelsetalen i resultat- och balansräkningarna för år 2002 ska justeras*
- 2. Årets resultat- och balansräkningar ska justeras enligt samma princip, då pensionsförpliktelserna med tillhörande särskild löneskatt nu redovisas i jämförelsetalen för år 2002*
- 3. Den ackumulerade effekten ska, med beaktande av skatteeffekten, redovisas som justeringspost i eget kapital*
- 4. Upplysning om att byte av redovisningsprincip har skett och motiven för detta. Vidare ska grunderna för antagandet om 60 % framtida utnyttjande av de antastbara pensionsrättigheterna redovisas. Dessutom ska upplysning lämnas om effekten på eget kapital (se nedan) och om den påverkan bytet har för det aktuella räkenskapsåret och tidigare år.*

c)

Utdrag ur koncernens not över eget kapital för räkenskapsåret 2003 (not eget kapital i mnkr):

Revisorsexamen november 2003, svarsmall

Koncernen
Fritt eget
kapital

Ingående eget kapital enligt
fastställd balansräkning: x

Effekt av byte av redovisnings-
princip y) $- 109$

Ingående eget kapital justerat i
enlighet med ny redovisnings-
princi $x - 109$

y) Effekten av byte av redovisningsprincip beräknas enligt följande för moderföretaget: 70 mnkr (pensionsförpliktelse 2002-12-31) $\times 1,2426$ (särskild löneskatt) $\times 0,72$ (justering för skatteeffekt) = 63 mnkr . Motsvarande beräkning för dotterföretaget uppgår till 46 mnkr ($51 \times 1,2426 \times 0,72$) och för koncernen 109 mnkr ($63 + 46$). Justering av ingående eget kapital måste ske med beaktande av den resultat effekt som är hänförlig till tidigare räkenskapsår.

d)

Tidigare av bolagsstämman fastställda årsredovisningar för räkenskapsåret 2002 behöver inte ändras. Det blir därför inte aktuellt att skicka några justerade årsredovisningar för 2002 till Patent- och registreringsverket.

Deluppgift 2.4

a)

I första hand försöker jag självfallet verka för att erforderliga ändringar görs i årsredovisningen för räkenskapsåret 2003.

1) Vid slutrevisionen rekommenderar jag att man i efterhand analyserar den fullständiga semesterlöneskuldslistan per 2003-12-31 för att bekräfta att det inte föreligger några väsentliga felaktigheter i semesterlöneskultsberäkningen. Framtagen semesterlöneskultslista bör arkiveras tillsammans med övrig bokslutsdokumentation. Nämnade förhållanden kan eventuellt framgå av mitt PM från bokslutsrevisionen. Utformningen av min revisionsberättelse påverkas enbart om man, mot förmodan, i efterhand skulle upptäcka väsentliga felaktigheter i semesterkultsberäkningen per 2003-12-31.

2) Jag kommenterar bristen i kassan vid kontrollinventeringen om ca 9 tkr vid slutrevisionen. Beloppet är inte väsentligt, men bristen bör påtalas både muntligt och i mitt PM från bokslutsrevisionen, då det är allvarligt om det medvetet eller omedvetet försvinner kontanta medel från bolaget. I min rapportering rekommenderar jag en översyn av kassarutinerna för att säkerställa en tillfredsställande intern kontroll. Om bolagets interna kontroll i övrigt är tillfredsställande påverkas inte utformningen av min revisionsberättelse.

Revisorsexamen november 2003, svarsmall

3) Lagervärderingen per 2003-12-31 synes vara korrekt, men både den löpande resultatuppföljningen och beslutsunderlag för bolagets prissättning kan ha blivit missvisande under 2003. Vid slutrevisionen poängterar jag därför vikten av att löpande ta fram efterkalkyler. Behovet av efterkalkyler kommenteras även i mitt PM från bokslutsrevisionen. Under förutsättning att man framöver avser att upprätta efterkalkyler regelbundet och då jag inte uppmärksammat andra väsentliga felaktigheter påverkas inte utformningen av revisionsberättelsen.

4) Även om bolaget inte lidit någon skada av utlåningen om 5 mnkr (marknadsmässig ränta och betryggande säkerheter) till Erik Svensson är denna i strid med aktiebolagslagen. Enligt aktiebolagslagen 12 kap. 7 § kan aktiebolag inte lämna penninglån till den som är styrelseledamot i annat bolag i samma koncern. I mitt PM och vid slutrevisionen redogör jag för de aktuella reglerna i aktiebolagslagen. Jag rekommenderar vidare att lånet måste regleras och att jag i min revisionsberättelse måste anmärka på nämnda förhållande.

5) Vid slutrevisionen och i mitt PM från bokslutsrevisionen upplyser jag om att all ersättning till verkställande direktören inklusive rörlig ersättning om 1 200 tkr måste framgå av årsredovisningen, då det är ett krav enligt årsredovisningslagen 5 kap. 20 §. Jag nämner att jag i min revisionsberättelse därför måste ange utbetald rörlig ersättning till verkställande direktören under räkenskapsåret 2003.

Jag nämner vid slutrevisionen att punkterna i mitt PM från bokslutsrevisionen rörande i vart fall utlåningen och kravet på upplysning om rörlig ersättning till VD kommer att rapporteras i form av en skriftlig erinran till styrelsen.

b)
Semesterlöneskultsberäkningen per 2003-12-31 påverkar enbart revisionsberättelsen om man i efterhand skulle upptäcka väsentliga felaktigheter. Bristen i kassan om ca 9 tkr är inget väsentligt belopp och påverkar inte revisionsberättelsens utformning. Då lagervärderingen per 2003-12-31 synes korrekt får underlåtenheten att upprätta efterkalkyler under 2003 ingen effekt på revisionsberättelsen. Sammantaget innebär detta att jag under ovanstående förutsättningar - bland annat betryggande säkerhet för lånet - kan tillstyrka att bolagsstämman fastställer resultat- och balansräkningarna och disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Utlåningen om 5 mnkr är i strid med aktiebolagslagen och jag måste därför i min revisionsberättelse anmärka på nämnda förhållande. Eftersom bolaget inte har lidit någon skada och inte heller förväntas komma att lida någon skada uppkommer ingen ersättningsskyldighet, varför jag kan tillstyrka att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Årsredovisningen har inte upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, då rörlig ersättning till verkställande direktören inte framgår av årsredovisningen. Jag måste i min revisionsberättelse därför anmärka på förhållandet och även ange storleken på den rörliga ersättningen.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Svensk Passageproduktion AB

Org.nr 556000-0000

Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Svensk Passageproduktion AB för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

I årsredovisningen saknas upplysning om rörlig ersättning till verkställande direktören, vilket är ett krav enligt årsredovisningslagen. Under året utbetald rörlig ersättning till verkställande direktören uppgår till 1 200 000 kronor.

Med undantag av ovannämnda fel, anser jag att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och att den därmed ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningsred i Sverige.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Styrelseledamot i moderföretaget, Erik Svensson, har under räkenskapsåret tagit upp ett lån hos bolaget om 5 mkr utan dispens enligt aktiebolagslagen 12 kap. 8 §. Lånet står i strid med låneförbudet i aktiebolagslagen 12 kap. 7 §. Då betryggande säkerhet har ställts för lånet och marknadsmässig ränta utgår har denna överträdelse av låneförbudet inte medfört någon skada för bolaget.

Jönköping den 2 februari 2004

NN

3. TeleGubbarna AB (22 p)

Deluppgift 3.1

Frågan aktualiserar reglerna i aktiebolagslagen 10 kap. om revisorns särskilda rapportering vid brister i ett företags hantering av skatter.

Jag rekommenderar bolaget - både muntligt och skriftligt (i form av en PM till VD) - att informera de fem medarbetarna om att de överskjutande traktamentsbeloppen, d.v.s. 20 tkr per person är att betrakta som lön och att de utgör grund för såväl källskatteavdrag som erläggande av sociala avgifter. Självfallet rekommenderar jag också att beloppen ska anges som lön i medarbetarnas kontrolluppgifter. Jag rekommenderar vidare bolaget att snarast i en skattedeklaration göra erforderliga rättelser. Förutsatt att bolaget följer mina råd behöver jag inte agera ytterligare.

Om företaget inte följer mina råd påpekar jag i en erinran till styrelsen vikten av att bolaget följer interna policier och resereglementen samt gällande lagstiftning. I min erinran nämner jag om den skyldighet jag har att i revisionsberättelsen anmärka på brister i hanteringen av skatter och avgifter innebärande att en kopia tillställs skattemyndigheten samt att jag, med hänvisning till reglerna i skattebrottslagen 2§, måste överväga att göra en anmälan till åklagare

Deluppgift 3.2

Jag ber om ett snabbt sammanträffande med VD så att jag kan få ytterligare information om omständigheterna kring fakturorna och andra förhållanden i samband med att anställningen upphörde för ekonomichefen. Även om slutreglering av mellanhavandena med Sune skett kommer jag att efterfråga vilka kontroller som bolaget gjort, alternativt kommer att göra, för att både bolaget och jag ska kunna bedöma risken för ytterligare oegentligheter som kan sammanhånga med Sunes privat-ekonomiska situation.

Vid mötet kommer jag vidare att påpeka vikten av att Sunes styrelseengagemang formellt upphör genom anmälan till Patent- och registreringsverket och hur eventuella fullmakter kommer att återkallas. Jag tar också upp frågor om Sunes delägarskap i företaget och hur VD funderar rörande processen angående rekrytering av ersättare för Sune.

Jag måste - med tanke på att Sune fram tills nu varit styrelseledamot i TeleGubbarna AB - överväga frågan om ansvarsfrihet för Sune och huruvida jag måste göra en anmälan till polis/åklagare enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen 10 kap. 38-40 §§. Jag konstaterar att företaget, på grund av det återbetalade beloppet, inte drabbats av skada av sådan storlek som påverkar bedömningen av ansvarsfrihet. Jag finner samtidigt att den ekonomiska skadan av det misstänkta brottet i allt väsentligt ersatts, varför jag inte gör någon anmälan till polis/åklagare.

Revisorsexamen november 2003, svarsmall

Jag sammanfattar mina överväganden och slutsatser i en skrivelse till styrelsen i syfte att bidra till att styrelsen får en tidig rapportering från hur jag som revisor ser på det inträffade. I min rapportering pekar jag bland annat på möjligheter till förstärkning av den interna kontrollen, t.ex. utskrift och godkännande av nya leverantörer.

Vidare rekommenderar jag att bolaget tillser att mervärdesskatteredovisningen av nämnda transaktioner blir korrekt.

Till dess att den interna kontrollen förstärkts kommer vi att skärpa uppmärksamheten i revisionen.

Deluppgift 3.3

Enligt revisorslagen och med tillämpning av FAR:s yrkesetiska regler kan jag inte medverka vid beslutsfattande eller i övrigt direkt påverka beslutsfattande. Jag kan därför inte medverka vid rekryteringen av ny ekonomichef. Jag får t.ex. inte förordna någon särskild kandidat. Jag avstår därför från att delta vid anställningsintervjun, vilket jag också meddelar Anders.

Däremot kan jag vid ett annat tillfälle svara på frågor och allmänt kommentera en ekonomichefs ansvarsområden och uppgifter liksom de specifika förutsättningar som gäller för TeleGubbarna AB. Jag kan också kommentera andra frågeställningar av teknisk karaktär.

Deluppgift 3.4

a) Här måste man utgå från likhetsprincipen mellan aktieägare och begränsningar som kan följa av aktieägaravtal/kompanjonavtal. Bolagsstämmebeslut krävs enligt vad som följer av aktiebolagslagen 9 kap. 32 §. Sunes rätt till utdelning/möjlighet att klandra måste följas upp. Förutsatt att bolagsstämman tillstyrker och att ingen klandrar beslutet kan utdelningen komma att endast omfatta ledningsgruppen.

(Skattemässigt kan dock utdelning som frångår likhetsprincipen komma att beskattas som lön för de gynnade aktieägarna, RÅ 2000 ref 56. Utbetalningen blir då skattemässigt avdragsgill men grundar skyldighet att betala sociala avgifter eftersom den skattemässigt räknas som lön och inte som utdelning).

b) I detta fall har en krets om tre personer det bestämmande inflytandet. Det är därför ett fåmansföretag enligt 56 kap. 2 § 1., IL. Dessa aktieägare är eller har dessutom varit - såvitt framgår - verksamma i betydande omfattning i företaget. Deras andelar torde därför vara kvalificerade enligt 57 kap. 4 § 1., IL. Utdelningen kan därmed delvis beskattas som inkomst av tjänst till den del den överstiger gränobeloppet enligt 57 kap. 7 § IL. En del blir dock skattefri enligt reglerna i 43 kap. IL. Skatteuttaget på utdelningen blir därför inte 30 % då man måste beakta dels den skattefria delen, dels att viss del beskattas i inkomstslaget kapital och viss del i inkomstslaget tjänst såvida inte utdelningen istället hänförs till lön enligt a).

(Om de utomstående ägarna som inte är verksamma i bolaget äger mer än 30 % av aktierna och har rätt till utdelning kan den s.k. utomståenderegeln i 57 kap. 5 § IL

Revisorsexamen november 2003, svarsmall

vara tillämplig. I så fall blir en del av utdelningen skattefri medan återstoden beskattas med 30 %. Denna regel ska dock inte tillämpas om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att utdelningen är differentierad. Jag bedömer därför att utomståenderegeln inte är tillämplig).

4. Swedish ToughTools AB (28 p)

Deluppgift 4.1

Exempel på "Revisionsmässiga frågeställningar"

Kortfristig karaktär:

- Upprättande av förvärvsanalys för att få grepp om redovisningsmässiga effekter
- Behovet av att utföra en due diligence
- Genomgång av redovisning och redovisningsprinciper för Verktygsmakarna AB.
- Garantier om att god redovisningssed tillämpats
- Påverkan på koncernens affärsrisker

Långfristig karaktär:

- Integration av det nya dotterföretaget ur ett ledningsperspektiv
- Effekter på lednings- och styrelsearbete med anledning av att familjen Lindqvist får en ägarandel understigande 50 %
- Påverkan på koncernrevisionen

Deluppgift 4.2

Till att börja med är det viktigt att jag agerar tillsammans med Peter, att det blir en gemensam angelägenhet att följa upp noteringarna.

På grund av noteringarnas karaktär bör vi gemensamt ta en diskussion med VD i Verktygsmakarna AB och därefter sammanfatta våra synpunkter om behovet av reserveringar/avsättningar m.m. i en erinran till styrelsen. Vidare måste ytterligare klarlägganden om utbetalningarna till banken i Kanada göras. Att Peter tycker att noteringarna är "pinsamma" och att ledningen för Verktygsmakarna AB synes ha överdriven respekt för de nya ägarna får inte påverka inte vår rapportering, vare sig till tidpunkt, innehåll eller till form.

Vidare måste Peter och jag planera och gå igenom hur den fortsatta revisionen avseende räkenskapsåret 2003 ska läggas upp. Vi måste, inte minst mot bakgrund av den snabba rapporteringen av bokslutet och revisionen, göra en tydlig arbetsfördelning. De gjorda noteringarna aktualiserar också behovet av en utökad revision. En viktig punkt i revisionen blir naturligtvis att följa upp hur fordran

Revisorsexamen november 2003, svarsmodell

hänförlig till utbetalningen till banken i Kanada och tvisten om hyreshöjningarna hanteras i årsbokslutet 2003.

Deluppgift 4.3

Jag konstaterar att rapporten från revisorerna i Kanada gjorts utifrån en översiktlig granskning. Mot bakgrund av att Hard Material Systems Inc. har ringa påverkan på koncernen gör jag preliminärt bedömningen att en översiktlig granskning är tillräcklig. Jag noterar vidare att revisorerna inte har något att anmärka på efter den granskning som gjorts.

Eftersom jag är ny revisor i moderföretaget och det inte tidigare förekommit någon kontakt med revisorerna från Kanada tar Peter och jag en direktkontakt per telefon för att klargöra om det finns ytterligare information som vi kan behöva inför ställningstagandet till främst koncernredovisningen.

Inför revisionen 2004 noterar jag att vi utifrån dotterföretagens rapportering ska bestämma omfattningen på revisionen i respektive koncernföretag. Vi tar ånyo kontakt med revisorerna i Kanada för att ytterligare lära känna de lokala förhållandena avseende redovisning och revision. Självfallet ska rapportering framöver från dotterföretagets revisorer också ställas till oss som revisorer i moderföretaget.

Deluppgift 4.4

Beslutsunderlaget bör avseende ekonomiska bedömningar/beräkningar omfatta prognoser för kassaflödet för dels produktion i Eskilstuna, dels produktion i Västerås men också för fortsatt produktion på båda orterna. I dessa prognoser ska utgifter (och eventuella inkomster) för omställning och avveckling beaktas.

Exempel på kompletterande områden i beslutsunderlaget:

- *Redovisningsmässiga effekter*
- *Produktionsförutsättningar inklusive kvalitetsfrågor och möjligheter till kapacitetsutbyggnad*
- *Personalfrågor*
- *Logistiska förutsättningarna för respektive fabrik*
- *Investeringsbehovet för respektive fabrik*
- *Underlag för antagna synergieffekter*
- *Risikanalys inkluderande känslighetsanalys*

Deluppgift 4.5

Av årsredovisningslagen 2 kap. 4§ framgår att ett bolag vid upprättande av ett bokslut ska utgå från antagandet att bolaget förutsätts fortsätta sin verksamhet. Om det finns skäl att ifrågasätta det antagandet - och det tycks ju vara fallet här - aktualiseras frågor om behovet av upplysningar om bolagets finansiella situation och framtid samt frågor om nedskrivningsbehov.

Revisorsexamen november 2003, svarsmall

Enligt RR 22 Utformning av finansiella rapporter ska ett bolag vid bedömning av förutsättningarna för "going concern" (fortlevnad) ta hänsyn till all tillgänglig information om den framtida tidsperiod som kan överblickas. Denna tidsperiod bör omfatta minst tolv månader efter den aktuella balansdagen. Upprättande av en likvidtetsplan omfattande minst tolv månader är därför av stor betydelse. Utredning av möjligheten att få garantier från t. ex. ägare till bolaget är också en viktig del i arbetet med att bedöma förutsättningarna för "going concern".

För att en revisionsberättelse enligt standardutformningen ska kunna avges krävs således - förutsatt att förutsättningar för "going concern" föreligger - att det aktuella bolaget tydligt i årsredovisningen upplyser om den finansiella situationen. Alternativt, för det fall förutsättningar för "going concern" inte föreligger, krävs att tillräckliga upplysningar lämnats i årsredovisningen samt att erforderliga nedskrivningar gjorts.